

Statens forurensningstilsyn

Refusjonsordningen for spillolje

Årsrapport for 2006

April 2007

Statens forurensningstilsyn

Refusjonsordningen for spillolje

Årsrapport for 2006

April 2007

Dokument nr. 1
Revisjonsnr. 1
Utgivelsesdato 20. april 2007

Utarbeidet Tom Bäcker
Kontrollert Barbro Sørliid Engb
Godkjent Barbro Sørliid Engb

Innholdsfortegnelse

1	Introduksjon til ordningen	2
2	Sammendrag	3
3	Oppsummering av resultater i 2006	4
3.1	Nøkkeltall	4
3.2	Innsamlede mengder, 1990-2006	5
3.3	Geografisk fordeling	6
3.4	Oljekvalitet	10
4	Erfaringer fra driften	17
4.1	Innføring av nytt vilkårsdokument	17
4.2	Angivelse av volum på refusjonsanmodning	18
4.3	Tilbakeholdelse av enkeltdeklarasjoner	19
4.4	Tilbakeholdelse av hele anmodninger	21

1 Introduksjon til ordningen

Siden 1994 har det eksistert en refusjonsordning for spillolje. Ordningen fungerer ved at Statens forurensningstilsyn (SFT) betaler ut refusjon til godkjente refusjonsanlegg, i henhold til reglene for ordningen. I 2006 var antall refusjonsanlegg 23. Veolia Miljø Industriservice har i 2006 flyttet virksomheten fra Knarrevik til Horsøy. Siden godkjenningen er knyttet til anleggenes geografiske plassering, betyr det at ett tilsagn har blitt trukket tilbake mens et nytt har blitt gitt.

Informasjon om ordningen finnes på www.sft.no/tema_10615.aspx. Her er det linker til en rekke dokumenter om ordningen, blant annet SFTs vilkår for refusjon/tilskudd for mottak av spillolje. I vilkårene er det blant annet angitt hvilke oljer ordningen gjelder for; i hovedsak er dette smøre- og hydraulikkoljer, samt transformatorolje.

Ordningen er finansiert gjennom en avgift på smøreolje. Avgiften i 2005 og 2006 var hhv kr 1,62 og 1,65 pr liter olje. Refusjonssatser i de to årene var hhv kr 1,83 og kr 1,86. Årsaken til at refusjonssatsen kan være høyere enn avgiftssatsen er at salget av smøreoljer er vesentlig høyere enn mengden olje det gis refusjon for. Dette fremgår av figur 1 og 2.

Refusjon betales ut til godkjente refusjonsanlegg i henhold til innsendt dokumentasjon på blant annet oljemengde og vanninnhold i oljen. Ved utbetaling gjøres det fradrag for vanninnholdet i oljen. Det er en forutsetning at refusjonsbeløpet, med fradrag for anleggenes administrasjonsutgifter knyttet til ordningen, skal komme avfallsprodusentene til gode. Dette skjer gjennom at de kan oppnå lavere pris for å levere refusjonsberettiget spillolje, og i mange tilfeller ved at de får betalt for oljen.

Høsten 2004 vant Norsas en anbudskonkurranse om driften av ordningen. Norsas' oppgaver omfatter blant annet informasjon og kvalitetssikring av refusjonsanmodninger, mens SFT har det forvaltningsmessige ansvaret for ordningen.

I 2005 ble det innført et nytt vilkårsdokument for ordningen. En vesentlig endring i forhold til tidligere kvalitetsprogram, er at det nye dokumentet i hovedsak er utformet som en kravspesifikasjon for ordningen, og at det overlater til refusjonsanleggene å utarbeide egne rutiner for å sikre at kravene blir overholdt.

2 Sammendrag

I 2006 har Norsas behandlet 395 refusjonsanmodninger med til sammen 16 291 deklarasjoner. Tilhørende mengde refusjonsberettiget spillolje er 23 138 m³, før fradrag for vann. Etter fradrag av vann er samlet refusjonsbeløpet på ca 39,8 MNOK, tilsvarende 21 377 m³ ”ren olje”.

I februar 2006 kom det inn to anmodninger med halogeninnhold på hhv 770 og 2380 ppm. Det ble ikke utbetalt refusjon for disse, fordi halogeninnholdet lå over grensen på 500 ppm.

Én anmodning fra oktober 2006 hadde flammepunkt på 64 °C. Det ble ikke utbetalt refusjon for denne, fordi kravet er at flammepunktet skal ligge over 70 °C.

Tabell 1 og figur 1 viser at mengdene refusjonsberettiget spillolje har hatt en svak nedgang de siste fem årene. Dette kan skyldes en tilsvarende reduksjon i salget av ny smøreolje, se figur 2. Vi så et fall i mengden ikke-refusjonsberettiget smøreolje i 2004, som kan skyldes usikkerhet om bruk av riktig avfallsstoffnummer for en del typer oljeholdig farlig avfall.

De største absolutte mengdene refusjonsberettiget spillolje samles inn på Østlandet og Vestlandet. Den største mengden pr innbygger finner vi på Vestlandet, noe som skyldes en stor andel av olje- og skipsindustri.

Nytt av året er at vi har foretatt mer dyptgående analyser av oljekvaliteten. Det ser ut som om det er en sammenheng mellom halogen- og vanninnhold, noe som kan bety at halogeninnholdet skyldes iblanding av sjøvann, og i mindre grad halogenerte løsemidler.

3 Oppsummering av resultater i 2006

3.1 Nøkkeltall

I 2006 har Norsas behandlet 395 refusjonsanmodninger med til sammen 16 291 deklarasjoner. Det har blitt deklarerert 23 138 kubikkmeter spillolje. Det tilhørende refusjonsbeløpet er i underkant av 40 MNOK. Hvis vi deler det eksakte refusjonsbeløpet (kr 39 761 728¹) på refusjonssatsen (kr 1,86 pr liter) kommer vi til at det er betalt ut refusjon for 21 377 m³ olje. Dette tilsvarer et gjennomsnittlig vanninnhold på 7,6 % i oljen.

Tabellen nedenfor gir oversikt over registrerte mengder oljebasert farlig avfall, for årene 2002-2006:

Stoff	Navn	2002	2003	2004	2005	2006
7011	Spillolje, refusjonsberettiget (m ³)	24 888	24 650	22 952	23 470	23 138
7012	Spillolje, ikke refusjonsberettiget (m ³)	15 441	16 099	12 106	16 251	16 651
7021	Olje- og fettavfall (tonn)	5 780	5 544	7 630	7 944	7 660
7022	Oljeforurensset masse (tonn)	11 714	12 227	26 467	12 993	13 850
7023	Drivstoff og fyringsolje (m ³)	2 800	3 650	3 184	3 671	3 142
7024	Oljefiltre (tonn)	1 350	1 489	1 452	1 465	1 534
7030	Oljeemulsjoner, sloppvann (m ³)	50 320	39 838	33 268	71 188	75 065
7141	Mineraloljebasert boreslam og borekaks (tonn)	58 040	33 152	78 534	77 907	78 854
	Sum	170 333	136 649	185 593	214 889	219 894

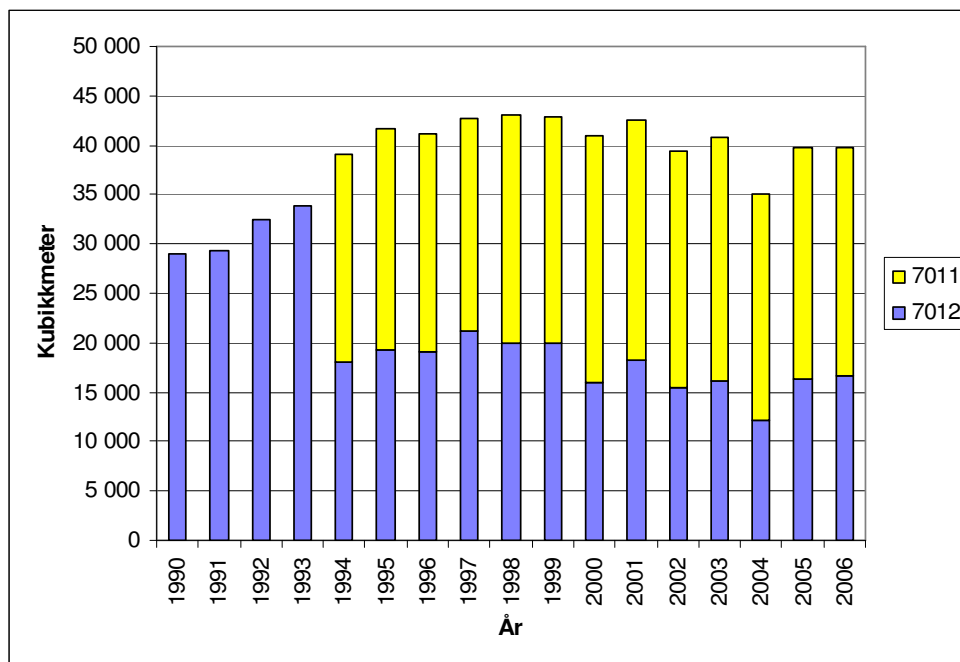
Tabell 1. Oversikt over oljereelatert farlig avfall for 2002-2006

¹ Tallet tar ikke hensyn til deklarasjoner som er holdt tilbake

3.2 Innsamlede mengder, 1990-2006

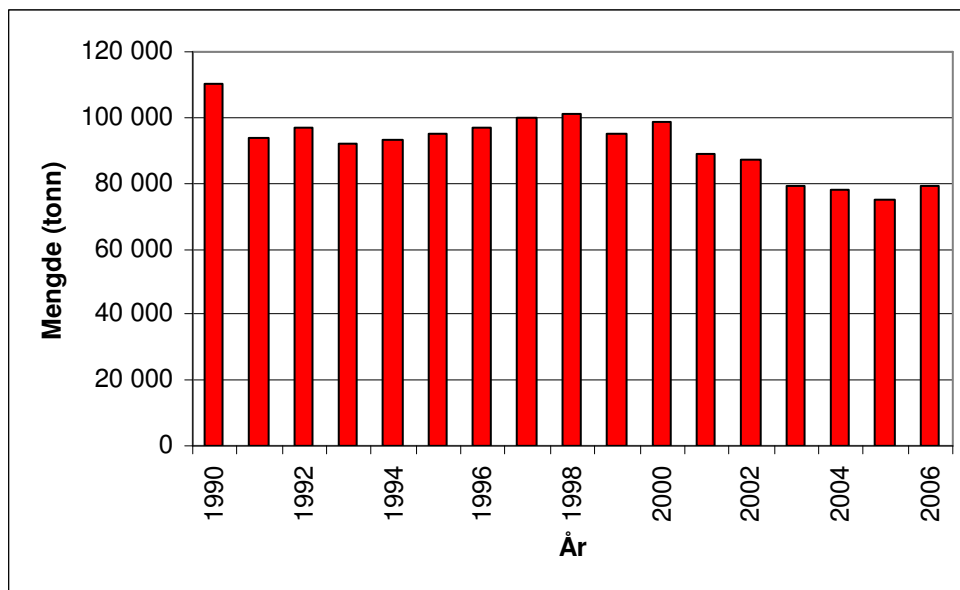
Figuren under viser innsamlet mengde av refusjonsberettiget og ikke-refusjonsberettiget spillolje, hhv avfallsstoffnummer 7011 og 7012. Ordningen ble innført den 1.1.1994, og derfor regnes mengdene i 1990-1993 som ikke-refusjonsberettiget spillolje. Vi ser at innføringen av ordningen førte til en tydelig økning i den totale mengden innsamlet spillolje, men at mengdene de siste fem årene har vært noe lavere enn i topp-perioden 1995-2001.

Nedgangen i 2004 skyldes i hovedsak nedgang i mengden 7012. Variasjonene i mengden 7012 er vanskelig å tolke. Erfaring fra driften av deklarasjonssystemet for farlig avfall tyder på at det hersker en viss usikkerhet blant avfallsprodusentene om bruken av avfallsstoffnummerne 7012, 7030 og 7141. Feil bruk av avfallsstoffnummer kan derfor være en del av forklaringen på variasjonene.

Figur 1. Årlige mengder innsamlet spillolje 1990-2006
(7011: refusjonsberettiget, 7012: ikke refusjonsberettiget)

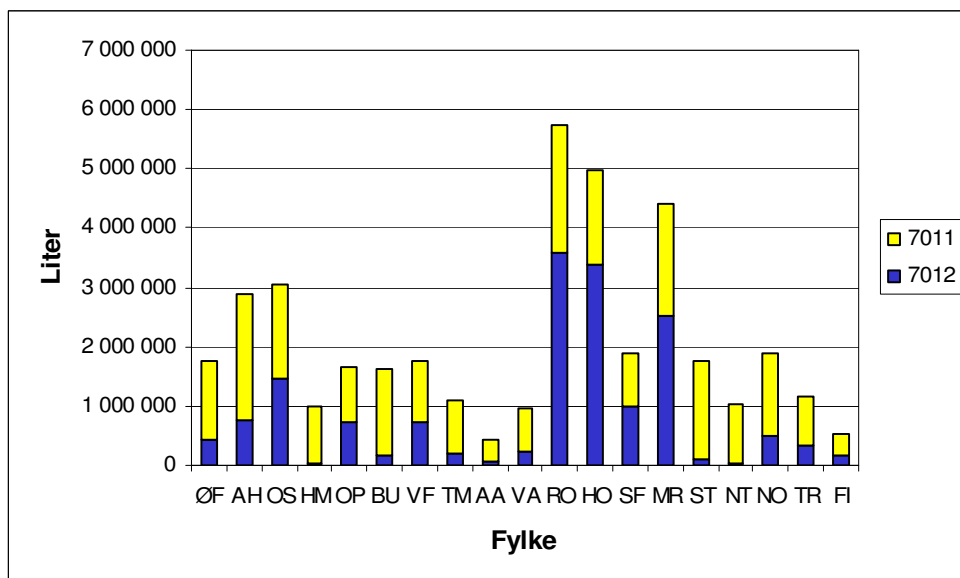
De siste fem årene har mengden 7011 vist en svakt synkende tendens, med en midlertidig nedgang i 2004 (se tabell 1). Nedgangen de siste årene kan være en effekt av de siste års nedgang i salget av smøreoljer, se figur 2, neste side. Pga tiden som går mellom innkjøp og kassering, vil en eventuell effekt av salgsøkningen i 2006, tidligst kunne merkes i 2007 eller 2008. Andre faktorer som innvirker på mengden innsamlet spillolje er bruksområder for oljen, graden av vanninnblanding, konjunktursvingninger, import/eksport etc.

Figur 2. Årlig salg av smøremidler i Norge. Tallgrunnlag fra Norsk Petroleumsinstitutt

3.3 Geografisk fordeling

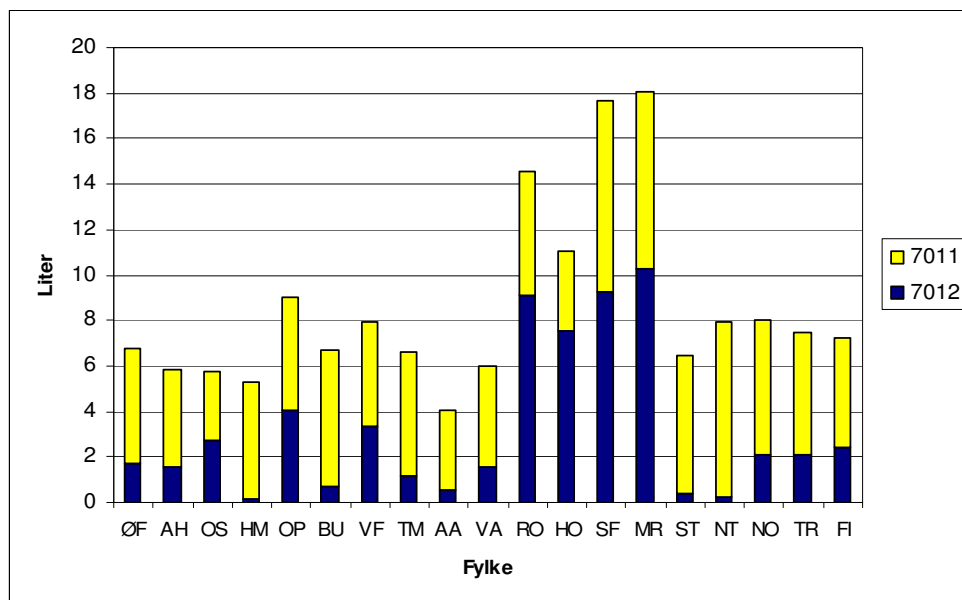
Figuren nedenfor viser hvordan spilloljen fordelte seg på de enkelte fylkene, i 2006:

Figur 3. Fylkesvis fordeling av spilloljemengder i 2006 (7011: refusjonsberettiget, 7012: ikke refusjonsberettiget)

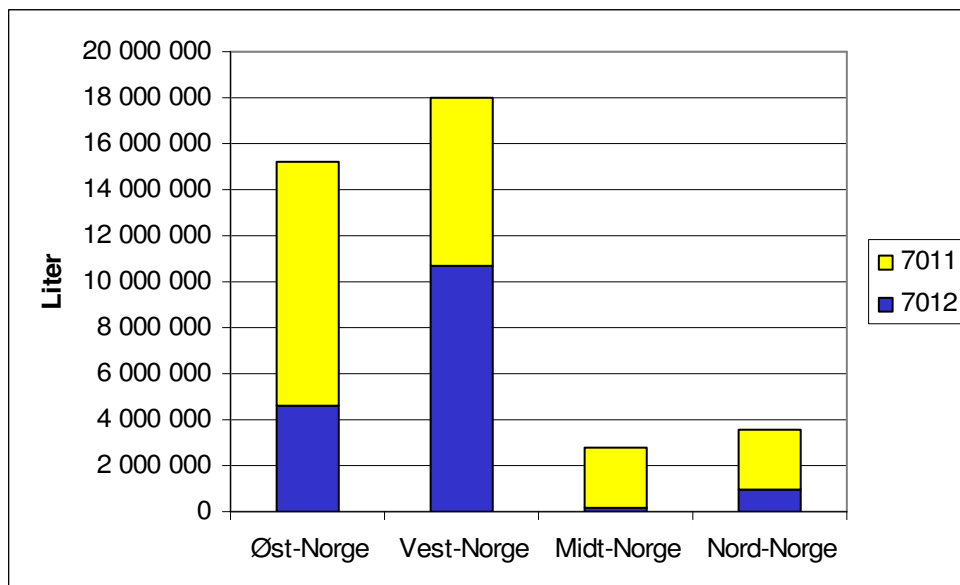
Ikke uventet er det fylkene rundt Oslofjorden (med høy befolkningstetthet), samt vestlandsfylker preget av oljeindustri og skipsfart som har de største mengdene.

I figuren nedenfor viser vi til sammenlikning mengden innsamlet olje pr innbygger, i hvert fylke. Her ser vi at mengdene er mye jevnere fordelt, med unntak for de fire vestlandsfylkene. Dette skyldes skipsfart, verfts- og oljeindustri i disse fylkene.

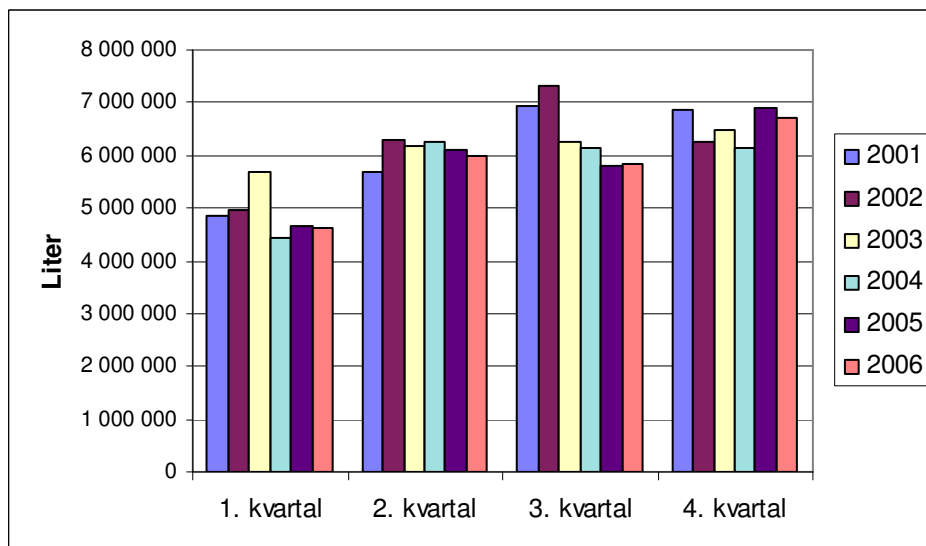
Figur 4. Spilloljemengder pr person pr fylke 2006
(7011: refusjonsberettiget, 7012: ikke refusjonsberettiget)

I grafen nedenfor vises de samme tallene som i figur 3, men summert på fire landsdeler.

Figur 5. Mengde spillolje pr landsdel² i 2006
(7011: refusjonsberettiget, 7012: ikke refusjonsberettiget)

Figuren nedenfor viser hvordan mengdene av refusjonsberettiget spillolje fordeles seg på årets kvartaler.

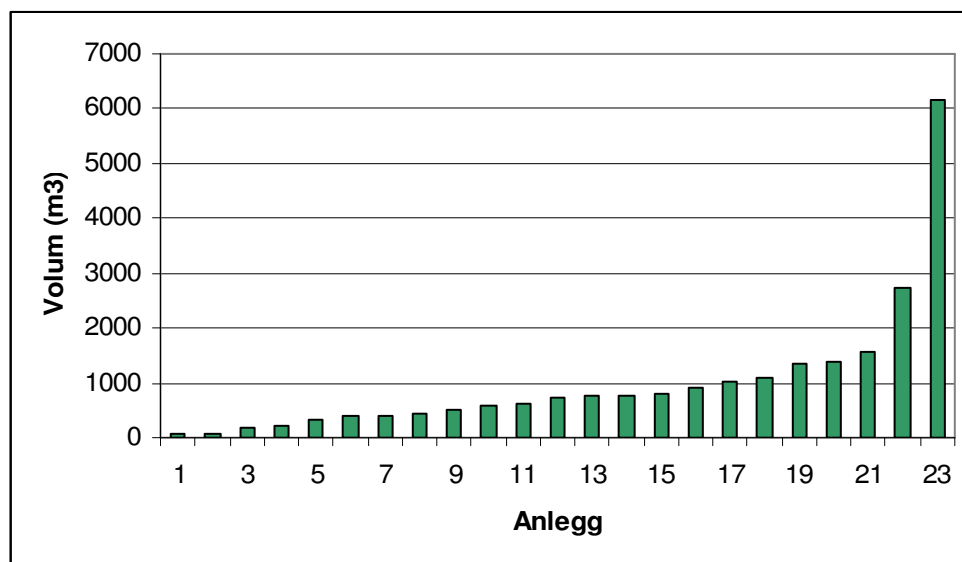

Figur 6. Kvartalsvise mengder refusjonsberettiget spillolje 2001-2006

² Øst-Norge: Akershus – Vest-Agder, Vest-Norge: Rogaland – Møre og Romsdal, Midt-Norge: Trøndelag, Nord-Norge: Nordland – Finnmark.

Grafen viser at de største mengdene refusjonsberettiget spillolje i de siste årene har kommet inn mot slutten av året.

Til slutt tar vi med en figur som viser hvordan oljemengdene er fordelt mellom de forskjellige refusjonsanleggene. Anleggene er anonymisert.

Figur 7. Fordeling av refusjonsberettiget spillolje på de forskjellige anleggene i 2006.

3.4 Oljekvalitet

Det er stilt krav om 4 kjemiske analyser av refusjonsberettiget spillolje. Vanninnhold skal måles, slik at det kan gjøres fradrag i refusjonen for vannet i oljen. Dessuten er det stilt krav om analyse av halogeninnhold, flammepunkt og svovelinnhold. Hensikten med dette er å ha kontroll med mulig innblanding av annet farlig avfall i oljen, f.eks drivstoff, bunkersolje og klorerte løsemidler.

Tabellen nedenfor gir oversikt over de kvantitative kravene til oljen.

Parameter	Krav
Flammepunkt	> 70 °C
Halogen	< 500 ppm
Svovel	< 0,6 %

Tabell 2. Krav til oljekvalitet.

Fra myndighetenes side er det ikke stilt krav til maksimalt vanninnhold, men vanninnhold over ca 15-20 % fører gjerne til at Norsas innhenter ytterligere opplysninger om oljens opphav. Det er stilt krav om at refusjonsberettiget olje ikke skal blandes med annet avfall, og dersom vanninnholdet er påfallende høyt kan det være grunn til å ta rede på om oljen har blitt blandet med annet avfall.

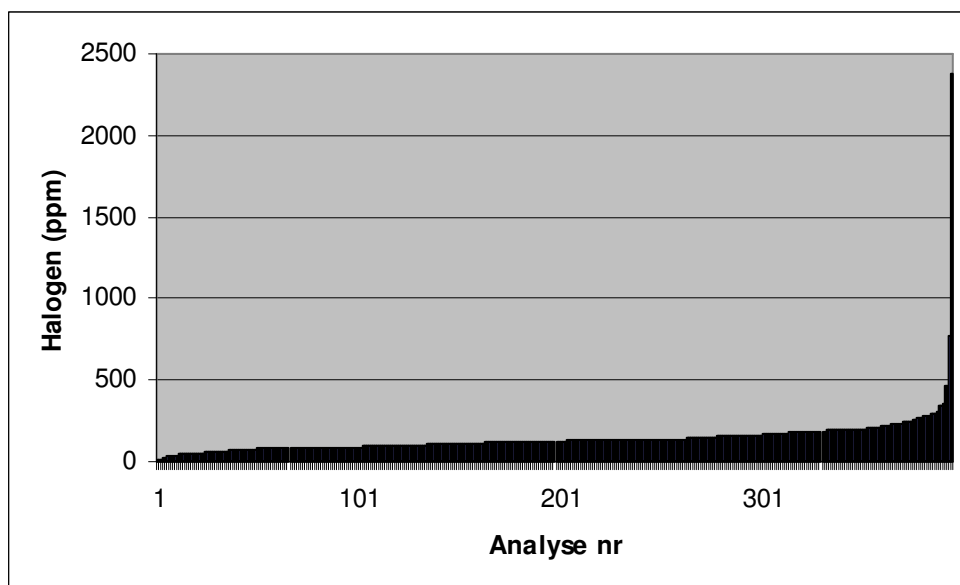
Krav om svovelanalyse kom i slutten av 2005, slik at vi bare har erfaring fra ett år. De andre tre andre analysene har det vært krav om siden 1994, og vår erfaring er at det er små forskjeller i analyseverdiene fra år til år.

I de etterfølgende kapitlene presenterer vi analyseresultatene for flammepunkt, samt svovel-, halogen- og vanninnhold, ved at hvert enkelt analyseresultat er representert ved en stolpe. Stolpene er sortert i henhold til stigende verdi. Pga det store antallet analyser er de enkelte stolpene ikke identifiserbare, men dette har trolig ingen betydning for forståelsen av grafene.

Nytt av året er at vi har sett nærmere på sammenhengen mellom de forskjellige parameterene, ved å plote verdiene mot hverandre.

3.4.1 Halogen

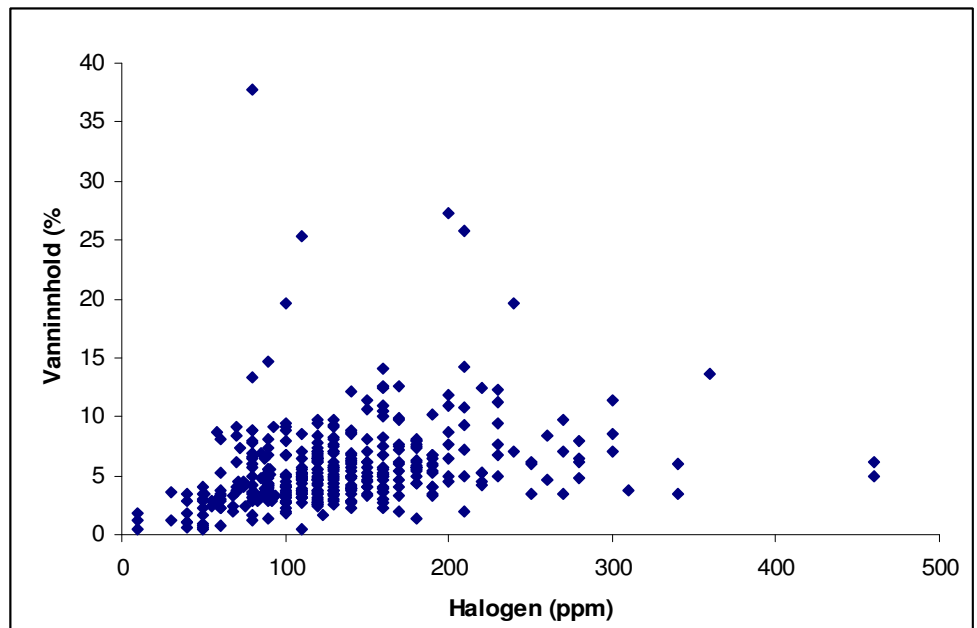
Figuren nedenfor viser hvordan halogenverdiene var fordelt i 2006. Laveste og høyeste verdier er hhv 10 og 2380 ppm. Snitt- og medianverdi er hhv 141 og 120 ppm. I 2006 var det to avvik mhp halogeninnhold, se kapittel 4.4.

Figur 8. Fordeling av halogeninnhold. 395 analyser fra 2006.

Årsaken til at det er krav om halogenanalyse er å ha kontroll med om f.eks klorholdige løsemidler blandes inn i oljen, kanskje for å spare kostnader med å levere løsemidlene som separat fraksjon. Variasjonene i halogennivå skyldes blant annet at analysen ikke skiller mellom "lovlig" klorinnhold, f.eks fra sjøvann, og ulovlig, dvs organisk bundet halogen. Årsaken er at den siste analysen er dyr å utføre, slik at man i stedet først måler den totale mengden halogen i oljen, som altså inkluderer klor fra sjøvann. Bare dersom denne mengden overstiger grenseverdien for organisk bundet halogen, analyseres det for organisk bundet halogen.

Vi har brukt uttrykket "lovlig" klorinnhold, fordi én av våre arbeidshypoteser er at høyt halogeninnhold kan skyldes sjøvann som blandes inn i oljen. For å undersøke dette nærmere har vi plottet halogen- og vanninnhold mot hverandre, se neste side.

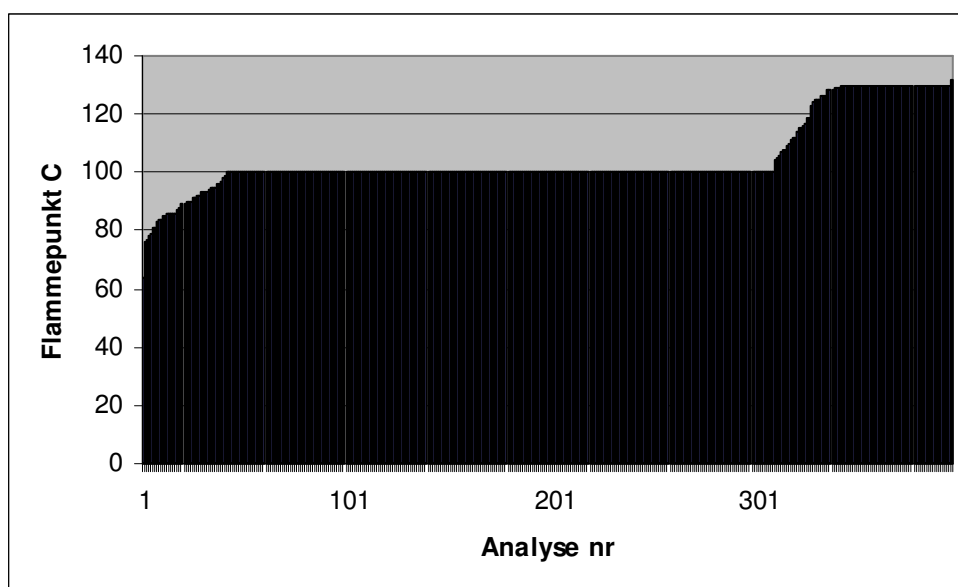

Figur 9. Halogeninnhold plottet mot vanninnhold. 395 analyser fra 2006.

Figuren viser at det er en viss sammenheng mellom halogen- og vanninnhold, noe som kan tyde på at halogeninnholdet skyldes iblanding av sjøvann. Vi har ikke regnet på hvilket halogeninnhold man kan forvente basert på en gitt mengde sjøvann i oljen, fordi det er en rekke usikkerheter knyttet til slike beregninger, blant annet fortykning av sjøvann med ferskvann.

3.4.2 Flammepunkt

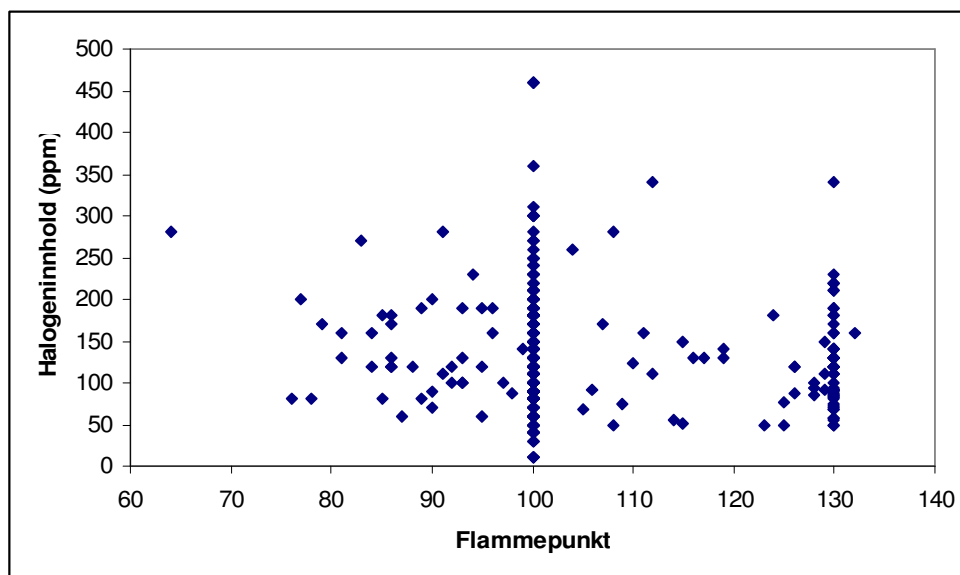
Grafen viser fordeling av flammepunkt i de 395 analysene. Laveste og høyeste verdi er 64 °C og 132 °C. Snitt- og medianverdi er hhv 104 °C og 100 °C. Det forekom ett avvik mhp flammepunkt, se kapittel 4.4.

Figur 10. Fordeling av flammepunkt. 395 analyser fra 2006.

Årsaken til at de aller fleste av prøvene har flammepunkt på 100 °C, ligger i måten analysen utføres. Analysen foregår ved at prøven gradvis varmes opp, inntil den når temperaturen da dampen rett over prøven lar seg antenne. Dette er definisjonen på flammepunkt. Hvis prøven inneholder mye vann, vil den begynne å støtkoke, slik at det blir mye søl av å fortsette å varme opp prøven over 100 °C. Analysen blir derfor gjerne avsluttet ved denne temperaturen, eller ved 130 °C, fordi det da ikke har noe hensikt å varme opp oljen ytterligere.

Reduksjon i flammepunkt skyldes kontaminering av oljen med flyktige organiske stoffer. Dette kan blant annet være løsemidler, spyle- og frostvæske, fyringsolje eller drivstoffer. Dersom iblanding av klorerte løsemidler er hovedårsaken til reduksjon i flammepunkt, burde det være mulig å finne en sammenheng mellom flammepunkt og halogeninnhold. Disse parameterene er derfor plottet mot hverandre i figuren på neste side.

Figur 11. Flammepunkt plottet mot halogeninnhold. 395 analyser fra 2006.

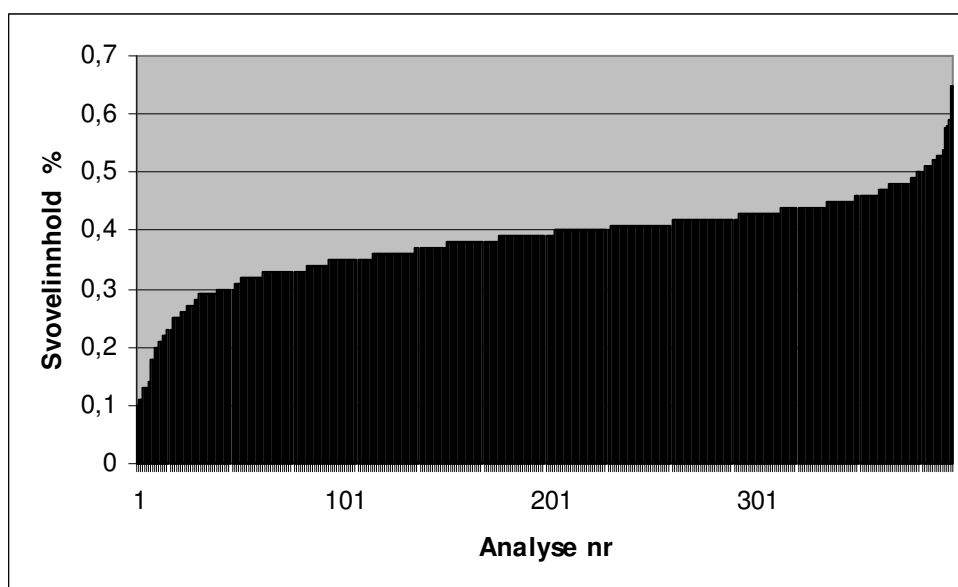
Ut av figuren kan vi ikke se noen tydelig sammenheng mellom flammepunkt og halogeninnhold, men det er viktig å være klar over to feilkilder:

- Halogeninnholdet kan variere mellom forskjellige klorerte løsemidler, slik at det ikke er noen klar sammenheng mellom mengden iblandet klorert løsemiddel og flammepunktsreduksjonen.
- De aller fleste flammepunktsanalyser viser 100 eller 130 °C. Som nevnt i kapittel 0 er ikke dette det egentlige flammepunktet, men temperaturen da analysen ble avsluttet.

Vår konklusjon er derfor at vi ikke har grunnlag for å slå fast om det er klorerte løsemidler som gir flammepunktsreduksjon.

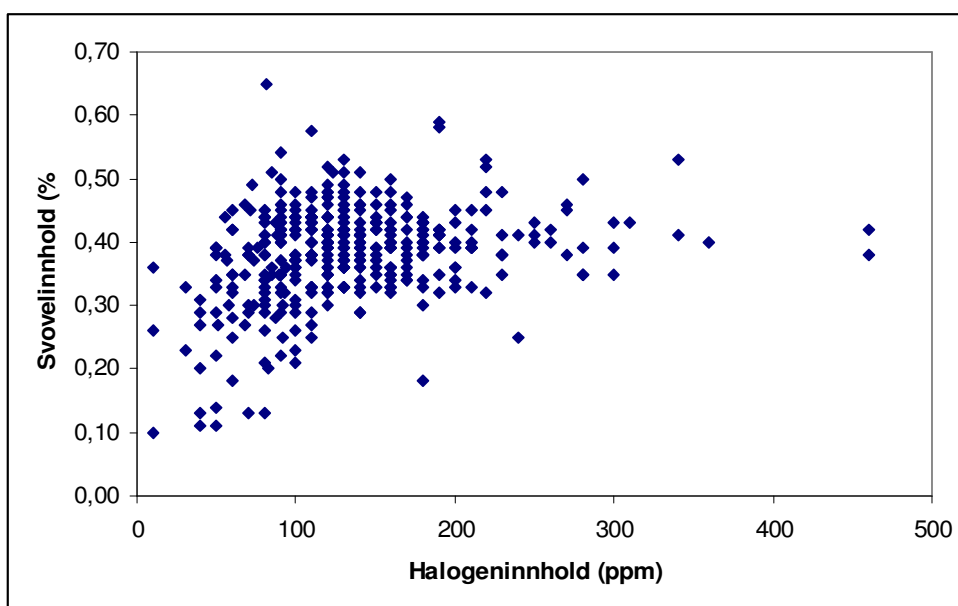
3.4.3 Svovelinnhold

Grafen nedenfor viser fordelingen av svovelverdiene. Høyeste og laveste verdi er 0,1 og 0,65 %. Snitt og median er hhv 0,38 og 0,39 %. Det forekom to avvik mhp svovel i 2006, se kapittel 4.4.

Figur 12. Fordeling av svovelinnhold. 395 analyser fra 2006.

I figuren nedenfor har vi plottet halogen- mot svovelinnhold. Vi ser at det er en viss sammenheng mellom svovel- og halogeninnhold. Men siden vi ikke kjenner til noen kontaminanter som inneholder både svovel og halogen, har vi ingen forklaring på denne observasjonen.

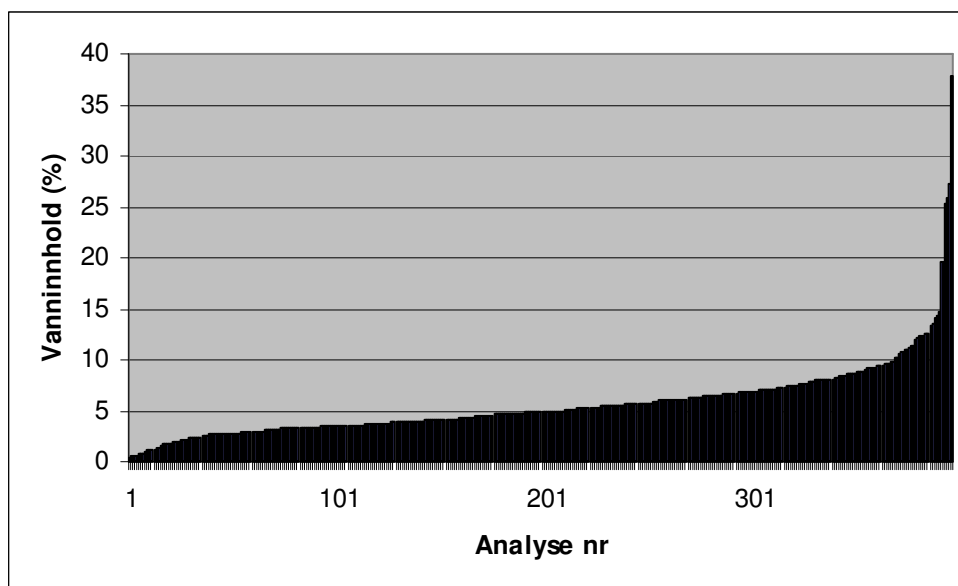

Figur 13. Halogeninnhold plottet mot svovelinnhold. 395 analyser fra 2006.

Vi har også undersøkt om det finnes tydelige sammenhenger mellom svovel og hhv vanninnhold og flammepunkt, men har ikke kunnet finne noen.

3.4.4 Vanninnhold

Grafen nedenfor viser hvordan vanninnholdet fordeler seg. Høyeste og laveste verdi er hhv 0,4 og 37,8 %. Snitt- og medianverdi er hhv 5,6 og 4,9 %.

Figur 14. Fordeling av vanninnhold. 395 analyser fra 2006.

Det er flere årsaker til variasjonene i vanninnhold. Det er intuitivt forståelig at olje fra kystfylker kan ha relativt høyt vanninnhold, pga olje fra skip, mens olje fra et "tørt" innlandsfylke har lavt vanninnhold. Andre faktorer spiller også inn: F.eks vil en transformatorolje ha lavt vanninnhold, fordi oljen gjennom sin brukstid normalt ikke er utsatt for vann. Slik olje hentes ofte ut i partier på flere titalls kubikkmeter, og flere anmodninger inneholder bare slik olje. Da kan man oppleve vanninnhold på 1 % og lavere. I motsatt ende finner man olje som pumpes fra underjordiske tanker, f.eks spilloletank på bensinstasjon. Hvis regnvann har lekket inn, vil oljen legge seg oppå vannet. Fordi vann er mer lettflytende enn olje, vil vannet bli suget opp før oljen når tanken tømmes. Da vil vannet bidra til at vanninnholdet i tanken kan bli svært høyt. Da kan man se vanninnhold på 40-50%, uten at dette er noe tegn på at oljen ikke skulle være refusjonsberettiget.

4 Erfaringer fra driften

4.1 Innføring av nytt vilkårsdokument

Høsten 2005 ble et nytt vilkårsdokument gjort gjeldende for ordningen, slik at vi nå har samlet noe over ett års erfaring med dokumentet. Norsas har mottatt få tilbakemeldinger fra refusjonsanleggene på det nye vilkårsdokumentet. Vår oppfatning er at det er positivt at SFT har komprimert ned vilkårene til 8 sider, og at ansvaret for å utarbeide egne rutiner for etterlevelse av vilkårene er tydelig plassert hos refusjonsanleggene.

Slik vi oppfatter vilkårsdokumentet er det i stor grad en klargjøring og presisering av tidligere krav, og i litt mindre grad nye krav til anleggene. De nye kravene til anleggene går i stor grad på deres interne rutiner og andre forhold som er lite synlige for Norsas. Derfor har vi relativt få kommentarer til de nye vilkårene.

En viktig erfaring er at refusjonsskjemaet gir opphav til noe usikkerhet når det gjelder angivelse av volum, og dette er omtalt separat i kapittel 4.2.

Ellers vil vi på stikkordsform gi disse tilbakemeldingene om erfaringene i 2006:

- Det er et nytt vilkår at kabelolje ikke godtas som refusjonsolje. Vi fikk én deklarasjon på slik olje tidlig på året, og tok dette opp telefonisk med aktøren. Etter dette har vi ikke fått deklarasjoner som kan tolkes som om det er søkt refusjon for kabelolje.
- Én aktør var faktisk ikke klar over at det var anledning til å sende inn flere anmodninger i måneden, og dessuten på det tidspunkt han selv ønsket. Misforståelsen ble raskt oppklart på telefon.
- Chemlab sender nå analyseresultater kun på e-post, som PDF-fil. Dermed bortfaller skillet mellom analyse mottatt på **faks** og **original** på 48-timers-listen; dato og tidspunkt som benyttes er det som er angitt av vår e-post-klient.
- I vilkår 3.1.5 er det fastsatt at det kan gå maksimum ett år fra det tidspunktet da oljen deklarerer og til refusjonskravet fremsettes. Én aktør misforstod dette og trodde at fristen gjaldt fra deklarasjonsdato og frem

til oljen fylles på refusjonstank. Aktøren fikk derfor fradrag for mer enn 2/3 av deklarasjonene i en anmodning.

- Olje fra fiskebåter og mindre fartøyer deklarerer ofte i navnet på bunkers- eller tankanlegg. Dette gjør at eieren av båten (rederiet) ikke fremkommer i den nasjonale statistikken over farlig avfall. Praksisen har dessuten en del likheter med samdeklaring, som ikke er tillatt. Det kunne ha vært ønskelig om vilkårdokumentet regulerte deklarasjonspraksisen for skip og skipsverft.
- Vilkår 3.4.2 fastsetter at forsegling på tank ikke skal brytes før det har gått 48-timer fra anmodningen ble sendt til konsulent. Denne tidsfristen er lite hensiktsmessig for anmodninger som fremsettes sent i uken (med tanke på helgen) og det må vurderes om fristen bør gis i form av et antall virkedager.

4.2 Angivelse av volum på refusjonsanmodning

Anmodning om refusjon skal skrives på eget skjema, som finnes på: www.sft.no/skjema/spillolje_refusjonsanmodning.pdf

Her skal blant annet peilet, deklart og bunnvolum påføres. Ved beregning av refusjonen legges to volumer til grunn:

- Peilet volum, dvs volumet på tanken etter at den er fylt opp, og
- Summen av volumene på deklarasjonsskjemaene, deklart volum.

Refusjonen beregnes på grunnlag av det laveste av disse volumene, med fradrag for vanninnholdet.

Angivelse av peilet volum byr normalt ikke på problemer. Aktørene peiler tanken før og etter påfylling av olje, og fører begge volumene opp på anmodningen. Det er differansen mellom disse volumene som utgjør det egentlige peilede volumet, og utregningen må gjøres av Norsas fordi skjemaet ikke har noen rubrikk for utregningen. Resultatet legges deretter inn i vår database.

Det er også en rubrikk for drenert vann. Dette tar vi ikke med i beregningen, fordi det er et krav at tanken peiles etter at vannet har blitt drenert.

Angivelse av deklart volum byr på større utfordringer. Noe av årsaken til dette er utformingen av deklarasjonsskjemaet for farlig avfall. På deklarasjonsskjemaet er det to rubrikker for angivelse av volum. Over den tykke streken er det meningen at **avfallsprodusenten** skal oppgi volum. Under den tykke streken er det en rubrikk der **aktøren** kan endre volumet, dersom det er nødvendig. I så fall skal årsak også angis. I noen tilfeller blir det også påført volum utenfor rubrikkene; disse velger vi å se bort fra.

Det er meningen at aktørene selv skal summere opp det *sist påførte volumet*. Dette vil si at dersom det ikke er påført volum under den tykke streken er det volumet over streken som skal regnes med. Svært ofte gjøres dette feil, og vanlige feil er:

- Summeringsfeil
- Villfarelse med hensyn på hvilket av de to volumene som skal summeres
- En eller flere deklarasjoner blir utelatt ved summeringen

Pga disse feilene er vi nødt til regne ut deklart volum selv, dvs summen av de sist påførte volumene. Når en refusjonsanmodning er ferdig registrert hos oss, skriver vi ut en liste over alle deklarasjonene, med tilhørende registrert volum. Vi har to medarbeidere som foretar rutinemessig sidemannskontroll av hverandre, for å verifisere at rett volum er registrert. Registrert volum er altså summen av de sist påførte volumene på deklarasjonen. Som regel stemmer det registrerte volumet med ett av volumene som er angitt på anmodningen. Da er det registrert volum som regnes som deklart volum, ved beregning av refusjonen.

Dersom registrert, deklart og peilet volum fortsatt er forskjellige, har Norsas interne rutiner for å håndtere dette.

Det er også viktig å være klar over at vannanalysen angir vektprosent vann i prøven, mens fradrag for vann er basert på volumet av vann i prøven. Det må derfor gjøres en omregning til volumprosent idet vi antar at spilloljen har en gjennomsnittlig tetthet på 0,9 kg/l. For eksemplet tilsvarer 5 vekt-% vann 4,5 volum-% vann.

4.3 Tilbakeholdelse av enkeltdeklarasjoner

4.3.1 Innledning

Norsas kvalitetssikrer refusjonsanmodninger. I tillegg til at nøkkeldata for hver anmodning blir kontrollert, blir også hver enkelt deklarasjon vurdert med tanke på om oljen er refusjonsberettiget. Deklarasjoner med mangelfull utfylling, eller der det er tvil om oljen er refusjonsberettiget, blir holdt tilbake fra utbetaling inntil aktøren har kommet med tilfredsstillende avklaringer.

Tilbakeholdte deklarasjoner faller i to kategorier. I kategori 1 finnes deklarasjoner med mangelfull utfylling. De vanligste grunnene er:

- Deklarasjonen er ikke underskrevet
- Angivelse av avfallsprodusent er feil eller mangelfull, vanligvis ved at organisasjonsnummer mangler og/eller navnet er umulig å tyde (f.eks båtnavn uten tilhørende rederi). Vi har også sett tilfeller der store partier transformatorolje bli deklart i navnet på skraphandler eller demonterings-

firmaer. Slike deklarasjoner holdes tilbake inntil vi har fått rede på hvem som eide oljen da den ble kassert.

- Antakelse om samdeklarerer. Samdeklarerer er ikke tillatt, fordi den opprinnelige avfallsprodusenten er ukjent for Norsas, slik at det ikke er mulig å kontrollere om leveransen er refusjonsberettiget.

I kategori 2 finner vi deklarasjoner der forskjellige forhold gjør at det er tvil om oljen er berettiget til refusjon. De viktigste grunnene er:

- Andre avfallsstoffnummer enn 7011 har blitt benyttet; f.eks 7012 (ikke-refusjonsberettiget spillolje) og 7030 (olje/vann-blandinger).
- Store leveranser, typisk over 5000 liter, fra bedrifter som ikke har levert farlig avfall tidligere. Her etterspør vi opplysninger om opphav, sammensetning, bruksmåte og årsak til kassering.
- Bedrifter som kun leverer refusjonsberettiget spillolje. Dette kan tyde på at det blandes inn andre avfallstyper i oljen, noe som ikke er tillatt.
- Store leveranser fra bedrifter som ut fra bransjetilknytning ikke umiddelbart kan antas å levere refusjonsberettiget olje.
- Andre typer leveranser der det er behov for å etterspørre opplysninger om oljens opphav, sammensetning, bruksområde og/eller årsak til kassering. Vi nevner at det ikke er et krav at oljen skal være brukt, og derfor godtas leveranser som består av feilproduksjon eller olje som ikke lenger tilfredsstiller brukernes kvalitetskrav.

4.3.2 Oversikt over tilbakeholdte deklarasjoner

I 2006 ble 316 deklarasjoner holdt tilbake. Av disse ble 132 holdt tilbake pga manglende utfylling av deklarasjonsskjemaet, mens 184 ble holdt tilbake fordi det var tvil om oljen var refusjonsberettiget.

Pr 1.2.2007 hadde Norsas mottatt tilfredsstillende tilbakemelding på 190 deklarasjoner, og de er nå anbefalt til utbetaling. For resterende 126 deklarasjoner venter vi fortsatt på tilbakemelding fra aktør.

Av de 126 er 62 deklarasjoner, med til sammen ca 52 m³ olje, for gamle, dvs at det har gått mer enn ett år fra deklarasjonsdatoen og til refusjonsanmodningen ble sendt inn. Vi forventer ikke at det vil bli foretatt utbetaling av disse.

35 deklarasjoner, med til sammen ca 32 m³ olje, mangler underskrift og/eller rett organisasjonsnummer, og aktøren kan derfor få utbetalt refusjon så snart dette er fremskaffet.

29 deklarasjoner, med til sammen ca 112 m³ olje, har blitt holdt tilbake av forskjellige årsaker, men hovedsakelig fordi det er tvil om oljens sammen-

setning og/eller opphav. Vi avventer ytterligere dokumentasjon fra aktørene før vi tar stilling til om vi anbefaler refusjon utbetalt.

4.4 Tilbakeholdelse av hele anmodninger

I tillegg til enkeltdeklarasjoner, har også hele anmodninger blitt holdt tilbake. I 2006 ble 5 anmodninger holdt tilbake av Norsas og vedtatt avslått av SFT:

I februar 2006 var det to overskridelser av kravet til halogen. Da forekom det to tanker med halogeninnhold på hhv 770 og 2380 ppm, fra to forskjellige aktører.

En annen anmodning hadde flammepunkt på 64 °C. Det ble ikke utbetalt refusjon for denne, fordi kravet er at flammepunktet skal ligge over 70 °C.

Én aktør hadde i 2006 to tanker der svovelinnholdet lå på hhv 0,64 og 0,65 %, mens grensen er 0,6 %. SFT vurderte likevel at spilloljen var refusjonsberettiget. Bakgrunnen for dette var henholdsvis analyseusikkerheten og at gjennomsnittet av analysene av to delprøver var under grensa.